

03 **ΚΟΙΝΩΝΙΑ**

Μακάριοι οι Πτωχόπουλοι τω πνεύματι

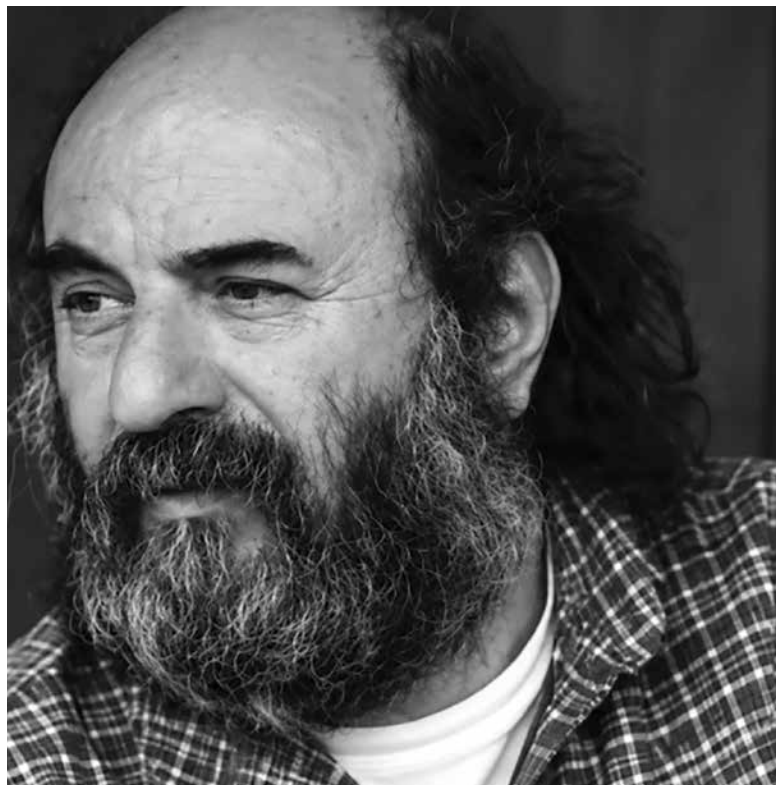
■ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΣΧΙΖΑ

Ήταν η φωνή της Κύπρου, ήταν αγωνιστής εφ' όλης της ύλης, απενοχοποίησε την έννοια της Ένωσης –σύμφωνα με τη γνώμη της ευρωβουλευτίνας Ελένης Θεοχάρους– έγινε θεατρικός συγγραφέας με την υπεράσπιση της ντοπιολαλιάς ως πρώτης προτεραιότητας. Χωρίς να είναι ποιητής, έστεκε σαν φυσικός διάδοχος του αγώνα για την απειλούμενη ελληνικότητα –θεωρητικά και πρακτικά– του κυπριακού λόγου. Ήταν ο συνεχιστής του έργου του μεγάλου ποιητάρη του νησιού, που τον κατσαδιάζε σε μια περίπτωση αλλά τελικά τον παραδεχόταν – του Κώστα Μόντη: «Ελάχιστοι μας διαβάζουν –ελάχιστοι ξέρουν τη γλώσσα μας – μένουμε αδικαίωτοι κι αχειροκρότητοι – όμως αντισταθμίζει που γράφουμε ελληνικά». Και συμπλήρωνε ο Μόντης: «Είναι δύσκολο να πιστέψω – πως μας τους έφερε η θάλασσα της Κερύνειας –είναι δύσκολο να πιστέψω – πως μας τους έφερε η αγαπημένη θάλασσα της Κερύνειας – Πικρή θάλασσα της Κερύνειας – που πρέπει να αποσύρουμε πια – τους στίχους που σου γράψαμε!». Στα θεατρικά του έργα συνήθιζε να «κοροϊδεύει όλους, να μην αφήνει κανένα να ξεφεύγει από τη γραφίδα και τις εικόνες του». Έζησε μια μεγάλη ζωή, ένα μεγάλο γινόμενο όγκου γεγονότων επί τον χρόνο. Δεν έχει κανείς τι να πρωτοθυμηθεί: Μέχρι το πώς σχολίαζε το θάνατο του γιου του τουρκοκύπριου ηγέτη Ραούφ Ντεκτάς το '85 –του Ραΐφ Ντεκτάς – που υπήρξε μουσικός, συνθέτης και αρθρογράφος, και σκοτώθηκε σε τροχαίο ατύχημα. Ο Βάσος Φτωχόπουλος έβρισκε την ευκαιρία για να θυμίσει τα εκατέρωθεν θύματα, αυτής της πικρής εισβολής του 1974.

Μετανάστευση

Το 1967 μεταναστεύει οικογενειακώς σε μια βρετανική πόλη, το Margate, όπου βρίσκεται κάτι «ψευτοδουλιές στο Λονδίνο». Εκεί

σημειώνει την κοινή δράση με τον φίλο του Πίττα : «εγώ με κάτι Εβραίους που πουλούσαν υφάσματα κι ο Πίττα πάλι με κάτι Εβραίους που πουλούσαν ηλεκτρικές λάμπες... Μέσα σε δυο εβδομάδες τα παρατήσαμε κι οι δυο για τους ίδιους λόγους, χωρίς καμιά συνεννόηση. Το 67 ήταν ο πόλεμος Ισραήλ-Αιγύπτου. Οι Εβραίοι είχαν λυσσάξει και έκαναν εράνους παντού. Εμείς, πέραν του ότι δεν είχαμε δεκάρα –πρώτη μας δουλειά ήταν– ήμασταν και κατά του Ισραήλ. Μας είπαν στη δουλειά ότι είτε δίνουμε στον έρανο είτε φεύγουμε. Φύγαμε». Και σε κάποια υποσημείωση επεξηγεί τα διπλά σύμφωνα, που εκφράζουν μian ιδιόζουσα προφορά στην κυπριακή διάλεκτο : «Γράφω σκύλλος με δυο λάμδα όπως έμαθα στο Κακούλλειον Δημοτικό Σχολείο Αιγιαλούσης. Αυτά τα γράμματα του δημοτικού έμαθα. Και μ' αυτά τα «γραααψίματα» διατύπωνε τη θέση υπέρ της αυτοδιάθεσης και απο-αποικιοποίησης των λαών... Το '82 αποφασίζει να δημιουργήσει την ταβέρνα «Το Αιγαίον», πρώτα στη Λεωφόρο Στασίνου και από το 1982, στην οδό Έκτορος 4ο, στην εντός των τειχών Λευκωσία και

στη θέση όπου βρίσκεται μέχρι σήμερα. «Το Αιγαίον» που δεν ήταν απλώς μια ταβέρνα, αλλά ένας πυρήνας πολιτισμού και ιδεών, που λειτούργησε τα πρώτα χρόνια μετά την τουρκική εισβολή. Στον χώρο λειτουργεί παράλληλα και το βιβλιοπωλείο «Γιαλούσα» και το μπαράκι «Daisy Blue». Εκεί θα προκύψει η «ΑΥΤΟΔΙΑΘΕΣΗ», με υπότιτλο «για την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα», εκεί και η «Ενωσις», με τον δραματικό υπότιτλο «τζ' ας γινεί το γαίμαν μας αυλάτзин».

Με την Οικολογία

Με τους οικολόγους δεν τα πήγαινε καλά –όπως δείχνει τουλάχιστον ένα απόσπασμα του αφιερώματος «Κυπριακή οικολογία» στο έντυπο «Ενωσις»– όπου παραθέτει μian

«άποψη» ιοετούς μαθήτριας προς τις κυβερνήσεις για τα δένδρα, εν όψει της συνδιάσκεψης για τη γη τον Ιούνιο του 1992: «(οι κυβερνήσεις) θα πρέπει να φυτέψουν δένδρα για να κρεμαστούν οι τούρκοι πάνω... Το ζήτημα όμως μετριάζεται, από δηλώσεις του Ψυρούκη («Τη πατρίδα μας τη θέλουμε και τη χρειαζόμαστε δικιά μας») ή από την «Εννεάδα 3», του Γιωργου Μανιάτη: «Η Ελλάδα, ή η Ελλάδα στους Έλληνες. Η Ελλάδα, ή ελλείματα, η Ελλάδα ή ναρκωτικά. Η Ελλάδα, ή όλα εδώ πληρώνονται. Ή Ταν ή ΝΤΕ-ΚΤΑΣ». Το τελευταίο γράφονταν, όταν η Κύπρος αποκτούσε την πρόσθετη αλυσίδα της «ΤΔΒΚ». Μια από τις πιο χαριτωμένες, φαρσοειδείς αλλά ιδεολογικές πλάκες που είχε στήσει ο Φτωχόπουλος

αναφέρονταν στο ΠΡΟ-ΠΟ. Με το ΠΡΟ-ΠΟ γίνονταν αναφορά στην ελληνική παρακμή, καθώς τα όρια του ελληνισμού «κατέβαιναν» στην παλιά Στερεά Ελλάδα, όπου διαδραματίζονταν οι αγώνες των ομάδων. Ας πούμε πως ήταν κάπως έτσι:

Ακρίτας Λαμίας – Ολυμπιακός ΠΑΟ Θήβας – Θρίαμβος Καλαμάτας

Το αποτέλεσμα πάντως απέβαινε τρομακτικά κωμικό, όντας ένας κανονικός κλαυσίγελος, σε όσους είχαν απλή νοημοσύνη και αίσθηση του χιούμορ.

Σάββας Παύλου

Πολύ αργότερα ο Σάββας Παύλου, Κύπριος πατριώτης και συναγωνιστής, «φρεσκοπεθαμένος», (1951-2016), δήλωνε τη δική του προτίμηση κηδείας, επικρίνοντας τις συμβατικές τελετές:

«Άρχισε να χαλά και η ακολουθία για την κηδεία, η υπέρτατη τελετή, όταν ο άνθρωπος αποχαιρετά τον κόσμο αυτό. Και εκεί τα πράγματα έχουν φτάσει σε σημείο εξευτελισμού και εξανδραποδισμού. Εκτός από τους φωτογράφους και τους βιντεοφόρους, έχουμε την κατάθεση στεφάνων, τους αλλεπάλληλους επικηδείους, σε μερικές περιπτώσεις έχουμε φτάσει σε διψήφιο αριθμό. Η κηδεία γίνεται πια ένα κοσμικό γεγονός, στο οποίο ο νεκρός εξαφανίζεται». Η κηδεία του Βάσου Φτωχόπουλου –ελπίζουμε να μην εξαφανιστεί μέσα στο πλήθος των κοσμικών γεγονότων– τελέστηκε την Παρασκευή στις 11/9 στις 10 το πρωί στον Ιερό Ναό Αγίας Βαρβάρας στο Καϊμακλί. Η οικογένεια θα δεχόταν συλλυπητήρια από τις 9:30 έως τις 10:00.

